

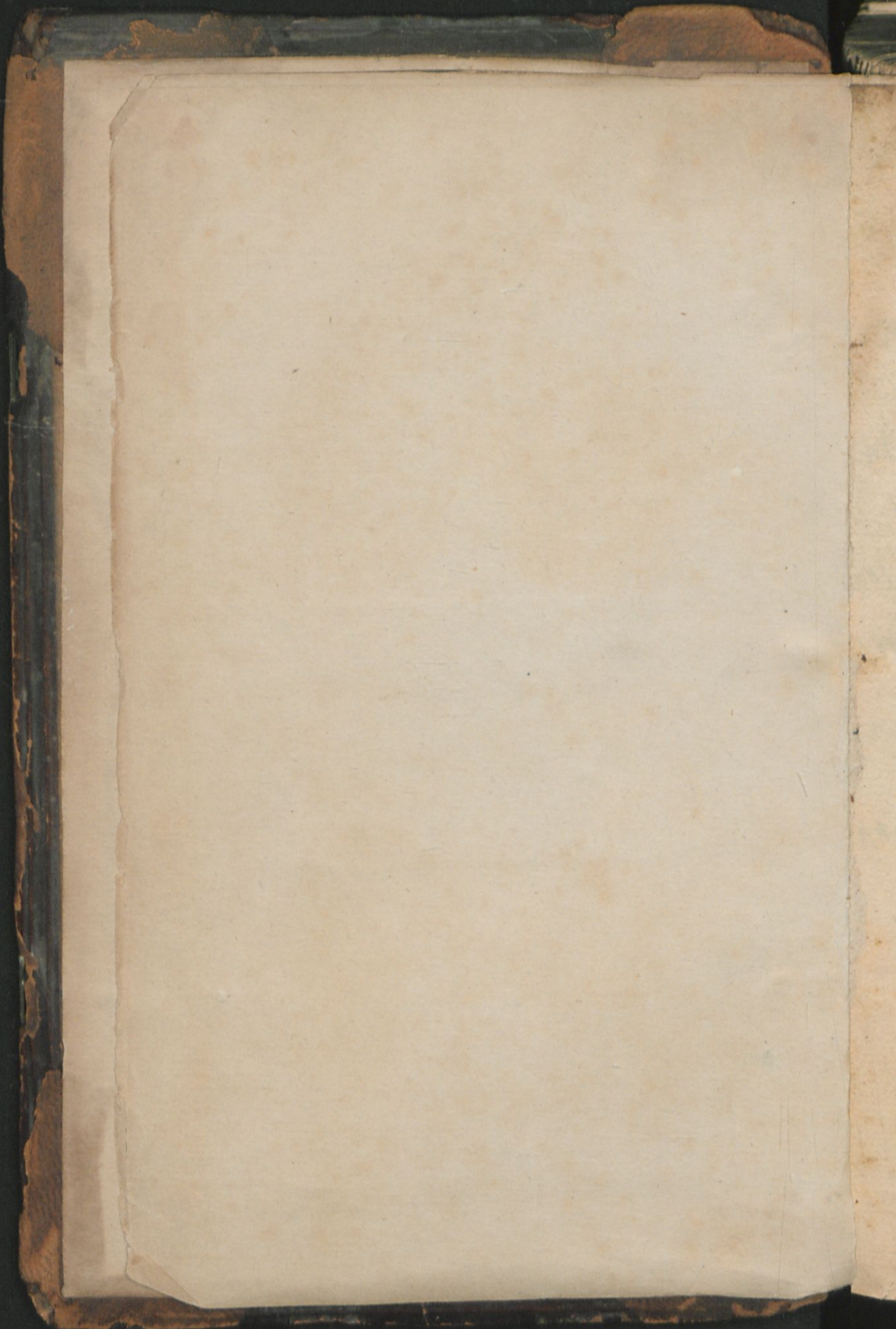

M 66. 6.

N. 8.

Notum est

1. de indicta Synodo.
2. Responsu Melancthonis ad scripta
Oleri Colon.
3. Sententia Melancthonis de Scra.
4. Melancthonis oratio in
funere Lutheri
5. Joh. Tursteneri de Basilio
et Cass. Crucigeri de dono In-
terpretationis in Ecclesia.
Stigelii Elegia de herba Teucri.
6. Pauli Sberri Hist. Iudaeorum a Jos.
capt. Babil. — ad Christum
7. Epistola de diffid. Religionis, Sadoleti
Omphalii et Jo. Sturani
8. Jac. Sadoleti epistola ad Senatum Gene-
vensem c. responsione Caluini.
9. Lutheri Epistola ad Georg. Pr. Anhalt
sup. chore 1. Hebtz
10. Melancthonis oratio Ma-
gisterialis

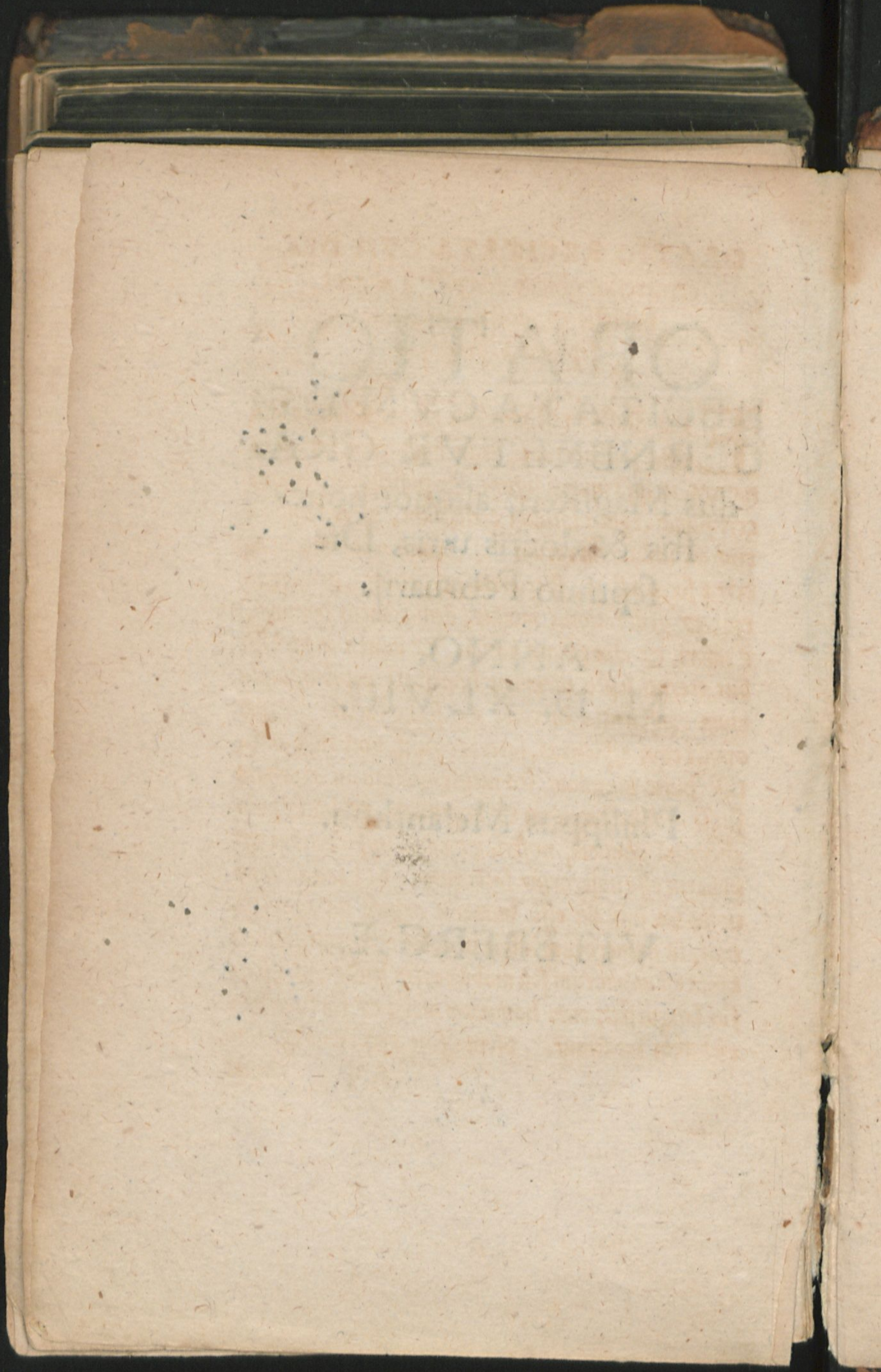
9
ORATIO
RECITATA CVM DE
CERNERETVR GRÆ
dus Magisterij aliquot honēs
stis & doctis uiris, Diē
septimo Februarij.

ANNO.
M. D. XLVIII.

Philippus Melanthon.

VITEBERGÆ.

ORATIO RECITATA CVM DE
cerneretur gradus Magisterij aliquot
honestis & doctis uiris, Die
septimo Februarij.

ETSI illustre testimonium est prouidentie di-
uinae pulcherrimus ordo multarum rerum in
natura, ut ipsa mundi figura, & positus corporum,
certissimae leges motuum coelestium, uices tempo-
rum ad utilitatem rerum nascentium accommodatae,
terrae fecunditas, specierum perpetuitas, propaga-
tio, & generationis modus, denique mens hominis,
numeri, & aliae primae noticiae, & lumen in menti-
bus aeterno septo dirimens honesta a turpibus, iudi-
cium conscientiae in recte & secus factis. Quae
omnia cum aspiciamus, fateri cogunt, non casu exti-
tisse hunc mundum, sed mentem aliquam aeternam
fuisse architectatricem & hominum, & huius pul-
cherrimi domicilij nostri, & hanc inspectricem &
iudicem esse nostrorum factorum. Et hanc de Deo
noticiam insitam esse humanis animis ita agnosci-
mus, ut numerorum inicia in nobis cernimus, tamen
tanta est animorum seu mobilitas seu leuitas, ut assen-
sio languescat, cum hominum uiciis, & fortunae ua-
rietatem intuemur. Nemo sine erroribus & sine

A ij aliqua

aliqua labe uiuit, Et Palamedi, Socrati, & similibus recte facientibus non prodest uirtutis studium. E contra Apicio & multis similibus, qui se turpiter inquina-
narunt uoluptatibus, tranquillus est uitæ cursus ad ultimam usq; senectam. Itaq; non solum Democri-
tus & Epicurus fingunt sine mente conditricc hæc mundi corpora concursu atomorum temere consti-
ta esse, & temere ferri ac moueri, nec mentem ali-
quam reatricem esse generis humani, sed etiam in-
numerabiles alij homines, cum morum confusiones, Politiarum, quæ mediocriter fuerant constitutæ, dissipationes, potentiam florentem eorum, qui ueri-
tatem & iusticiam opprimunt, aspiciunt, etiamsi non dubitant esse Deum, conditorem & gubernato-
rem rerum, tamen remittunt studium uirtutis, quod existimant magna ex parte inutile esse. Deinde in Ecclesia, cum ex studio ueritatis ingentes motus ex-
oriri uidemus, imò sapientum quoq; iudicijs impro-
bari curam quærendæ ueritatis, hic uero non solum inutiles literæ, sed etiam perniciosæ esse ducuntur, et in odium ueniunt, ut res ipsa ostendit hanc causam esse, cur multi doctrinam ceu pestem aliquam fugi-
ant, multi degustatam abijciant.

Etsi autem ualde difficile est, animos his remo-
ris impeditos erigere, atq; exuscitare, ut Deum as-
piciant,

spiciant, ac uoluntatem eius anteferant omnibus his
offensionibus, tamen omnino pugnandum est, ne fal-
sis opinionibus uelut uentorum impetu á recta uia
depellamur. Difficile est, fateor, sed tendit in ardua
uirtus. Etsi autem nullius oratio ignauos aut malos
excitare potest, tamen bonæ mentes teneant in con-
spectu argumenta certa, quibus uel leniant dolorem
suum, uel accendant studium.

Dicam igitur, quare non deserenda sint hæc li-
terarum studia, etiamsi nunc in ista confusione orbis
terrarum, non solum honos nullus est literis, sed eti-
am odia & ingentia pericula discentibus proposita
sunt.

Nec iam alloquor Democriti aut Epicuri ap-
plausores, qui prouidentiam derident, quos, etsi sunt
impudentes, tamen uox ipsa naturæ refutat, quæ cla-
mitat esse Deum, mentem æternam, conditricem, &
iudicem generis humani. Sed uos alloquor, qui ci-
ues estis Ecclesiæ Dei, & doctrinam cœlestem scitis
resuscitatione mortuorum confirmatam esse, eamq;
amplexi estis, moti cum testimonijs illis diuinitus ex-
hibitis, tum uero etiam luce accensa diuinitus in men-
tibus uestris.

Nec uero inter Ecclesiæ ciues, cuiusquam plus
malere oratio debet, quam eius oratoris, quem con-

A iij   ditor

ditor uniuersae naturae ad nos misit, inquit. Hic est
filius meus dilectus, hunc audite. Meministis autem
hanc eius concionem. Si quis diligit me, sermonem
meum seruabit, & pater meus diliget eum, & ueni-
emus ad eum, & mansionem apud eum faciemus.
Hic praecipit sermonem suum seruari, id est, ut custo-
des doctrinae simus, ut legamus, audiamus, discamus,
transmittamus ad posteros scripta, quae Ecclesiae tra-
didit. Haec cum sine literis & multiplici doctrina
fieri non possint, hanc nostram militiam docentium
& discantium necessariam esse non dubium est. Non
bella, non hominum furores, non dissipationes gen-
tium moueant nos, ut studia literarum abiciamus.
Necesse est enim parere mandato diuino, quod doctri-
nam arcanam, quam filius ex sinu aeterni patris pro-
tulit, legi, audiri, & disci praecipit. Deinde cum pro-
missio addita sit amplissima, (diliget doctrinae custo-
des aeternus pater, atque ita diliget, ut hos nominet do-
micilium suum, & inter eos uere uersetur) ipsi cura
erit, ne desint sibi & nobis hospicia, & ne labores
sint inutiles. Sed recta & uera discamus, & modeste
inquiramus ueritatem, & expetatur doctrina, ut
ornetur gloria Dei, non ut sit praetextus cupiditatum
nostrarum.

Multi in his communibus miserijs irascuntur
doctrinae, hanc esse facem huius incendij dicunt, qui
quidem

quidem cum Deo irascuntur, his querelis augent,
non sanant publica mala. Rectius est has indignatio=
nes compescere, ac modeste cogitare ueras causas iræ
Dei aduersus nos, ac deinde ex promissionibus diuinis
remedia petere, quod qui facient, primum ipsa mo=
destia impetrabunt à Deo mitigationem publicorum
& priuatorum malorum, Postea & doctrinæ cogi=
tatio ac suauitas per sese μαλακτικὸν erit mœ=
sticiæ. Præterea uerissimum est illud Sophocleum,
ὦ μῶρε, θυμὸς ἐν κακοῖς οὐ συμφοροῖ, Multa
peccant homines iracundia in rebus aduersis, ubi si
non tumultuarentur, & à Deo peterent liberatio=
nem, catastrophe futura esset placidior.

Multa sunt causæ cur Deus Ecclesiam ærumnis
ingentibus onerarit, quas causas nosse & sæpe recor=
dari utile est. Multa sunt & magna delicta præser=
tim in hac delira mundi senectæ. Ideo crescunt pœ=
næ, ut filius Dei ipse prædixit, In hac mundi senectæ
maiores imperiorum & Ecclesiæ confusiones futuras
esse, quam fuerunt antea. Et denunciantur hæc mala
coelestibus signis. Vidistis recens horrendam Solis
Eclipsin, in qua iuncti in tenebris Sol, Mars, Venus,
Mercurius, & Luna, quam dira uenena in hanc in=
feriorem naturam sparserunt. Iam his diebus con=
gressus erit Saturni & Martis in ægocerothe, in quo

A iij præcipua

præcipua est seivicia utriusq; stellæ. Et ipse ægoceros
per sese turbulentum sidus est. Propter quam cau=
sam vetustas quæ naturas stellarũ et μετεωρο inuo=
lucris fabularũ tegere solebat, finxit in gigantoma=
chia Pana indutum specie ægocerotis grassantem Ty=
phona reti cepisse. Non igitur leues motus impen=
dent, sed horribilis gigantomachia, quæ non ideo se=
dabitur, quia multi Deo irascuntur, & maledicunt
miseris scholasticis. Sed ad flectendam iram Dei, alia
cura necessaria est, cogitandæ sunt diuinæ promissio=
nes, confugiendum ad Deum fiducia filij, & modeste
uiuendum, ac a Deo petendum, ut in ira misericor=
diæ suæ recordetur, curandum etiam, ut posteris ue=
ram & incorruptam sententiam de Deo tradamus,
ut ueris officijs Deus colatur.

Non igitur nunc per iracundiam aut despera=
tionem abiicienda sunt doctrinæ studia, sed potius
inde iam remedia malorum petenda sunt. In his ue=
rissime Deus tecum colloquitur, promittit auxilium,
ut inuocationem exuscitet. Et experimur exemplis
manifestissimis non esse irrita nostra uota.

Veniat hoc quoq; in mentem, etsi aliæ causæ
sunt potiores, quare Ecclesia tam duriter exercetur,
tamen simul his calamitatibus commonefieri bonas
mentes,

mentes, ut sciant genus humanum non ad hanc tantum ærumnosam uitam conditum esse, sed alium restare portum, in quo homines Deo cari acquiescant. Nequaquam enim consentaneum est, hanc naturam conditam ad Dei agnitionem, ac celebrationem ad æternas tantum miseras nasci, in quibus celebrare Deum non possit. Hæc mihi cogitatio sæpe leniit dolorem, quæ quidem etiam magis mouet animos, cum ex omni antiquitate Ecclesiæ repetimus exempla miseriarum quas pijs tulerunt, quorum consideratio ostendit utrumq; & Dei consilio nos exerceri, & securam esse liberationem, si tamen doctrinam & inuocationem non abiecerimus.

Dulciora fortasse studia sunt in rebus secundis, sed multi tunc blandiuntur sibi ipsi, & quærent ambitione aut φιλονεκία opinioniones inutiles. Hanc curiositatem ærumnæ compescunt, quæ nos ad necessaria timoris & fidei exercitia deducunt, ut nunc seria certamina rerum maximarum explicationem requirunt. Synodus Tridentina corruptelas quasdam edidit de lege Dei, & de promissionibus, quæ duo capita sunt doctrinæ cœlestis præcipua. Legem obscurant, cum negant dubitationes quæ sunt in hominibus de Deo, item uiciosas cupiditatum flammæ mala esse pugnantia cum lege Dei. Postea promissionem

A 5

declent,

delent, cum iubent dubitare an in gratiam recipiamur, qua in dubitatione si relinquuntur animi, nec de timore recte docentur homines, nec consolatio pavidis proponitur, & excutiuntur inuocatio & spes, cum mentes non audent in deo acquiescere, Et sequentur alia decreta absurdiora. Nunc igitur non litigamus cum aduersarijs de paruis rebus, sed de grauissimis materijs, quæ ad agnitionem & inuocationem Dei pertinent, de quibus suo loco dicendum erit. Iam uero ideo tantum hoc commemoro, ut cum hæc miserie prebeant occasionem de rebus necessarijs discernendi, sciatis discendi curam non remittendam esse, Imò quam tenerent pij consolationem in his ipsis calamitatibus, si hæc dubitatio confirmanda esset? Si dubitet Laurentius, an Deo placeat confessio, quo animo supplicium adibit? quod erit robur in rogo? Cum Deus et promissiones tradiderit, & iureiurando nobis dubitationem eximere uelit, ut cum inquit. *Viuo ego, Nolo mortem peccatoris, sed ut conuertatur & uiuat, surdæ mentes atq; aures sunt, quæ nec promissionem nec iusiurandum audire uolunt, sed docent retinendam esse dubitationem, perinde ut hæret in Ethnicis ignaris diuinæ promissionis. Quid interest inter Ecclesiam Dei & Ethnicos deleta promissione? quæ consolatio firma in summo dolore mentibus proponi potest, si tolletur ex conspectu di-*
diuina

uina promissio? Sed omitto nunc disputationem,
quam quidem attigi, ut nunc ualde opus esse studijs
literarum intelligatis, & ne obruatur doctrina Ec-
clesiæ propria & necessaria, & ne uos ipsi consola-
tionem salutarem amittatis. Nam in hoc portu tan-
tum acquiescunt piæ mentes, quod intuentes pro-
missionem fide statuunt se recipi & exaudiri à Deo,
& certam spem habent auxiliij diuini ut uox illa in-
quit. Qui confidunt in eum, non confundentur.

Eò autem uobis & iucundiora & faciliora
hec studia esse poterunt, quia Dei beneficio, recte
uobis semina artium initio tradita sunt, & Ecclesiæ
doctrinam hausistis ex limpidis fontibus, nec initio
instillatæ sunt uobis ineptæ opiniones, quæ postea
offundunt caliginem mentibus, quæ impedit recta iu-
dicia. Plurimum enim refert quali doctrina prin-
cipio rudia pectora imbuantur.

His igitur argumentis confirmati, ne sinatis
uobis excuti doctrinæ studia, Cogitate mandatum
Dei esse, ut discamus, & Deo curæ fore, ne nostri
labores sint irriti, sicut Paulus inquit, Labor uester
non erit inanis in Domino. Et quo minus tranquilla
est uita, eò magis opus esse meditatione doctrinæ &
ad excitandam inuocationem, & ad leniendam mo-
sticiam,

sciam, & ne obruatur ueritas. Deniq; hæc ipsa
modestia magna uirtus est, in his motibus retinere
hanc animi tranquillitatem, ne indignatione aut de=
spiratione studia doctrinæ abijcias, aut frustra tu=
multueris, sed uotis tua & publica mala leuare stu=
deas, & interim doctrinæ conseruationem tuo loco
modeste adiuues. Hoc ipsum est leuare aliqua ex par=
te cōmunes miseras, quas ut Deus æternus Pa=
ter Domini nostri Iesu Christi, conditor
generis humani & Ecclesiæ suæ
mitiget, toto eum pe=
ctore oro.

τέλος.

QUESTIO.

ETSI consuetudo me publica & honestissima
excusat, quod in hoc confessu doctissimorum
uirorum dicere aliquid institui, tamen ueniam a uo-
bis peto, uosq; oro, ne me potius ingenij fiducia, quã
officio adductum esse, ut id facerem, existimetis.
Cumq; dicendi causa sit honesta, Virtus est enim in
primis digna laude, ijs legibus parere, quæ doctrinæ
& disciplinæ causa conditæ sunt, oro etiam, ut me-
am orationem boni consulatis. Et quia hæc studia
colimus præcipue ut uera Dei noticia in genere hu-
mano luceat, Dicam de Decerto synodi Bononiensis,
quod proximo anno Mense Maio post Eclipsin Lunæ
quæ tunc fuit factum est, de satisfactione, in quo de-
creto tristes tenebræ offusæ sunt doctrinæ cœlesti.
Nec metuo reprehensionem quod huic mæ etati nõ
cõuenire uideatur disputatio de synodi sententijs, quæ
summum Ecclesiæ consilium esse existimatur. Nam
errori tam manifesto, qui detrahit horribiliter de glo-
ria filij Dei, reclamare omnes debent, senes & iuue-
nes, ut scriptum est, Ex ore infantium & lactentium
perfecisti laudem. Præcipue obscurata est doctrina
de filio Dei, supersticiosi opinionibus, quæ de satis-
factione in Ecclesiam sparsæ sunt. Immensum bene-
ficium est filij Dei, quod factus est $\lambda\psi\ \xi\omicron\ \rho$ pro no-
bis.

bis, id beneficium non est transferendum in ullam creaturam. Eo etiam libentius hac de re dissero, ut nostri συμφοιτητα sciant qua fide hostes verae doctrinae decreta faciant, & deprehensis erroribus illorum maiore studio pectora muniant vera doctrina.

Propono igitur questionem. An satisfactio canonica, ut uocant, sit mandata diuinitus ut synodus Bononiensis adfirmat.

Ac primum non esse mandatum inde iudicari potest, quia fatentur ipsi satisfactiones esse opera non mandata diuinitus, ut, quod pro adulterio indictum est ieiunium septennij, ritum esse non institutum lege diuina constat. Cum autem Regula dicat. Frustra colunt me mandatis hominum, facile intelligi potest, nec satisfactiones diuinitus praecipere, Et canones ipsi ostendunt hominum decreta esse, quia paulatim Episcopi ipsi, et cumularunt haec επιτιμια, & relaxarunt, quorum neutrum facere licet, si sunt praecpta diuinitus.

Etsi autem hos ritus humana autoritate institutos esse constat, tamen inicia eorum a diuino iure proficisci dicunt, propter hanc rationem.

Manifestum est plurima delicta comitari tristes poenas in hac mortali uita, ut Iob inquit. Verebar
omnis

omnia opera mea, sciens quod non parcis delinquenti.
ti.

Hæ poenæ mitigari possunt nostris benefactis.
Ergo, Nostra benefacta sunt compensationes, seu
satisfactiones.

Hoc argumento nunc quoq; synodus ornat usi-
tatas persuasiones de satisfactionibus, ad quas an re-
cte accommodetur, prudenter iudicandum est. Mul-
tis enim seculis nomen satisfactionum in Ecclesia fuit,
seu umbra, Res non fuit. Olim autem fuisse ritus cer-
tos, qui discernebant pollutos & excommunicatos
ab alijs honestis manifestum est, ut cum Orestes ua-
gatus est in Græcia, gerens signa reatus, priusquam
expiatus est. Et hunc honestum ritum á primis pa-
rentib. humani generis ortum esse consentaneum est.
Quare non temere uetusti moris ritum Ecclesia ue-
tus imitata est.

Cum igitur multarum rerum doctrinam hic
locus de satisfactionibus contineat, questionem
hanc ad Magnificum D. Rectorem dese-
ro, quem oro, ut eam propter
scholæ utilitatem explicet.

DIXI.

RESPONSIO DOCT. Casparis Crucigeri.

ET uoluntatem tuam, & consilium probo, quod ostendis te amare Ecclesie studia, & hoc loco questionem elegisti, quae si recte explicetur, ualde illustrat gloriam filij Dei. Etsi autem angustia temporis non permittit, ut nunc integram explanationem instituam, tamen de summa rei meum iudicium ostendam. Miror impudentiam synodi, quod audet adfirmare diuinitus institutas esse satisfactiones, quarum nomen tantum, aut uix umbra multis seculis in Ecclesia fuit, Res multo ante oblitterata est, & quales ritus fuerint, ne ipsi quidem amphictyones, qui in synodo fuerunt, dicere possent. Refutationem autem eorum omitto, ac tantum de tuo argumento dicam.

Verum est horribiles poenas in hac uita mortali comitari delicta omnis generis, Ac praecipue punitur Ecclesia, quia ibi praecipue uult Deus conspici & agnosci iram suam aduersus peccata, uult nos summissos & humiles fateri culpam, ideoq; signa reatus nobis circumdat, qualia circumdedit primis parentibus, cum uiderent interfectum Abel, aut qualia circumdedit Dauidi pulso in exilium, aut qualia circumdedit toti populo, cum deleta Ierosolyma abduceretur in

retur in Chaldaeam. Talium poenarum cogitatione
moueamur, ut simus modestiores. Ac uerum est il-
lud quod recitasti, mitigari poenas propter nostra
benefacta, hoc est, propter nostram conuersionem,
& ueram morum emendationem. Sed hoc non per-
tinet ad illa spectacula satisfactionum, de quibus isti
dicunt.

Vera est uox apud Esaiam, Si peccata uestra
fuerint ut coccinum, & ut uermiculus, eritis can-
didi ut nix, quo dicto illustri imagine ac hypotyposi
utrumq; pingitur, poena & liberatio. Tunc peccata
sunt ut coccinum, & ut uermiculus, Cum David
sanguine filiorum conspergitur, sed rursus tunc can-
det ut nix, cum & fide accipit remissionem culpæ,
& Deus tollit poenas. Quo in loco Esaiæ, cur uer-
miculum nominarit Propheta, non est obscurū, Nam
granum quod uocatur κόκκος βαφικη natum in
ilice, uertitur in uermiculum, quem cum Græci σκω-
λίκιον nominent, uocabulum inde mansit scharla-
cum. Sed placet uermiculi appellatio in eo loco, quia
reuera filius Dei talis uermiculus pro nobis factus
est, Cum in cruce suo cruore conspersus penderet,
& huius uermiculi similis fieri nos oportere sciamus.

Sed discrimen inter mortem filij Dei, & nostras
crumnas teneamus, Illius mors fuit λυτρον & sa-
tisfactio

B

atisfactio pro nobis, Non tribuatur hic honos nostris
benefactis. In illo admirando consilio Dei de redem=
ptione generis humani, hic deprecator fuit pro no=
bis, hic fuit ἰκέτης, hic constitutus est μεσίτης.
Nec iudicatum est placari iustissimam iram Dei, Ce=
terorum hominum ullorum uirtutibus aut factis.
Hanc etiam sententiam quotidie in omni inuocatione
cogitemus, & hac nos consolatione sustentemus, non
nostra facta, sed filij Dei sacrificium λυτῶν esse,
quo uere placatus sit æternus pater, De nostris au=
tem ad afflictionibus alia doctrina tenenda est, Sunt
enim ærumnæ Ecclesiæ nō λύτῶν, sed aut τιμωρίαι,
aut δοκιμασίαι, aut μαρτυρίαι, de quorum gene=
rum discrimine explicatio utilissima est, sed hic reci=
tari non potest.

Istos uero sycophantas in synodo Bononiensi
execremur, quod manifestissimæ ueritati in multis
articulis tenebras inducere et obscurare beneficia filij
Dei conantur. Ut autem post blasphemias pendente
in cruce filio Dei, uniuersa rerum natura terræmotu
& alijs signis testificari de eo cepit, ita speremus iam
illius non synodi, sed ἀγορᾶς κορυφαίων manife=
stas blasphemias statim Deum ipsum refuta=
turum esse, quem ut Ecclesiam sibi æter=
nam inter nos seruet, toto
pectore oro.

DIXIT

DECANVS COLLEGII
Facultatis Philosophicæ.

ET SI in tantis Germaniæ motibus in qua certum est hospitium esse Ecclesiæ Dei, horribiles terrores nobis propositos esse cernimus, & multa pericula interitum Ecclesiæ Dei, & literis minitantur, tamen hac nos consolatione sustentemus, quod promisit Deus, suæ gloriæ se non defuturum esse. Propter nomen meum, inquit, remouebo furorem meum, propter me, propter me faciam, ne mea gloria blasphemijs obruatur. Hanc promissionem & similes infigamus animis, easque ad nos ipsos pertinere sciamus, tantisper donec ipsi studia ueræ doctrinæ modestè colimus, & uera inuocatione,

A ij   tione,

tionē, ueris gemitibus petimus, ut
nostri coetus propter gloriam
Dei seruentur. Mecum igitur
cōiunctis votis singuli orate De-
um, ne lucem doctrinæ inter nos
extingui sinat. Propter te æterne
Deus, Pater Domini nostri Iesu
Christi, conditor humani generis
& Ecclesiæ tuæ, fons sapientiæ,
propter tuam gloriam seruato coe-
tus docentium, & discantium in
hoc oppido, tu gubernā studia
nostra, ut te uere celebrent, Tu
semina doctrinæ, quæ ipse sparsi-
sti & excitasti foueto. Accedant
autem ad hanc precationem, dili-
gentia regendorum morum, &
discendi cura. Laudat enim De-
us non ignauum seruum, sed ne-
gociantem, nec ignauas preces ex-
audit,

audit, sed eorum vota, qui suo studio ostendunt, se uere appetere ea bona quorum mentionem faciunt. Et recte dictum est à Basilio,

μόνον δέλησον καὶ δεῦ προαπαντᾷ.

Cum autem propter examina utile sit seruari morem decernendorum graduū, duxi auditoribus nostris voluntatem Collegij nostri significandam esse, nos honestis & doctrina mediocriter instructis, petituris hoc tempore gradum Magisterij Philosophici non defuturos esse. No-

mina igitur dent Decano

hoc triduo. Anno.

M. D. LXVIII.

B iij Deca

DECANVS COLLE

gij Philosophici.

CRAS, Deo iuuante, in publi-
co examine, eruditio eorum
qui nunc testimonium de studijs
suis petunt, explorabitur. Cum
autem inspicere studia iuuentutis
honestissimum sit, oro & illos,
quibus gubernatio studiorũ com-
mendata est, & cæteros, qui Phi-
losophiam amant, ut ad id exa-
men ueniant. Etsi autem hi con-
gressus tranquillis temporibus iu-
cundiores sunt, tamen cum scia-
mus Ecclesiam Dei non interitu-
ram esse, non sunt exercitia do-
ctrinæ prorsus omittenda, Et ali-
qua dolorum leuatio est, erudito-
rum sermonum de rebus optimis
communicatio, quam si quis sua
causa

causa non expetit, tamen uirtus est
uelle alijs hoc officij genere lenire
moesticiam. Conspectus enim &
oratio eorum, quorum similis est
fortuna, aliqua est leuatio dolo-
rum, ut in illis dulcissimis uersibus
dicitur.

γέρων γέροντι γλώττην ἡδίστην ἔχει
παῖς παιδί, καὶ γυναίκε προσφορὸν γυναίκα
νοσῶντ' ἀνήρ νοσοῦντι καὶ δυσπραξία
ληφθεῖς, ἔσωσθ' ὅτι τὸ πειρωμένω.

Deum autem æternum Pa-
trem domini nostri Iesu Christi
conditorem generis humani &
Ecclesiæ suæ oramus, ut & Eccles-
iam regat, & lucem doctrinæ
non sinat extinguī. Anno.

M. D. XLVIII. die

XIX. Ianuarij.

A iiij

Deca

DECANVS COLLE
gij Philosophici. lecto
ribus. S. D.

ECCLESIA Dei inter impe
riorum tumultus, ut cymba
in fluctibus iactatur, ut sæpe si
gnificant imagines in Euangelio
propositæ, et quæ sit causa tantarū
calamitatum generis humani, cœ/
lestis doctrina exponit. Cum au/
tem inter ipsa pericula seruet De/
us Ecclesiam suam, nequaquam
uult nos studia doctrinæ abijcere
propter temporum difficultates,
imo tunc & remedia a doctrina
petere, & cogitatione promissio/
nis diuinæ accendere vota iubet,
& uult maiore cura propagari do
ctrinam ut ad posteros perueniat.
Et pollicetur labores nostros non
fore

fore inutiles, ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενός
ἐπὶ κυρίῳ, q. d. Etiam si hominum
iudicijs studia sunt intempestiua
& inutilia, tamen Deo curæ erit,
ut sint salutaria. Cum igitur hæc
ueræ causæ nos moueant, ne exer-
citia literaria omittamus, & con-
stet de rebus optimis tradi doctri-
nam a nobis mediocri diligentia,
scilicet perspicuam & incorru-
ptam sententiam cœlestis doctri-
næ & Philosophiam, speramus
bonos uiros probaturos esse hanc
nostram sedulitatem. Deum cer-
te votis ardentibus oramus, & ut
seruet Ecclesiam suam, & ut me-
deatur communibus miserijs.
Rectius est autem in his tantis ca-
lamitatibus a Deo opem petere,
& cogitatione doctrinæ dolores
lenire, quam uel irasci Deo & ma-
v B ledicere

ledicere hominibus, uel abiectis
doctrinae studijs frustra tumultu
ari, & cumulare publica & priua
ta mala, cum quidem & sapientes
uiri apud Ethnicos docuerint ar
te ferendas esse res aduersas, ne
maiora mala accersat indignatio,
iuxta hos uersiculos.

ἢ μὴ θεομάχει, μηδὲ προσάγου πράγματι
χαμῶνας ἑτέρους. τοὺς δ' ἀναγκάσιους φέρε.

Itaq; quod faustum & foelix
sit Deo iuuante proximo die se
ptimo Februarij testimonia stu
diorum tribuemus aliquot hone
stis uiris, eisq; usitato more decer
nemus gradum Magisterij Philo
sophici, ac Deum oramus, ut &
horum studia, & nos et Ecclesiam
huius oppidi clementer regat, &
custodiat hec tuguriola in quibus
& doctrina propagatur, & uota
offe

offeruntur filio, Domino nostro
Iesu Christo crucifixo pro nobis
& resuscitato, ut ipse cum sit ^{ικέτης}
^{ἡμῶν} μεσίτης pro nobis perferat ea
ad æternum patrem, ut in nos-
stro coetu etiam colliga-
tur, & conseruetur
uera Ecclesia.

Die Februarij | V.
Anno. D. XLVIII.

offertur, illo, Domino nostro
Iesu Christo crucifixo pro nobis
sacramentum, ut ipse cum illis
pro nobis peccatis ca
ad certum partem, ut in nos
suo eorum etiam colligat
sunt & constantem
vera fides.

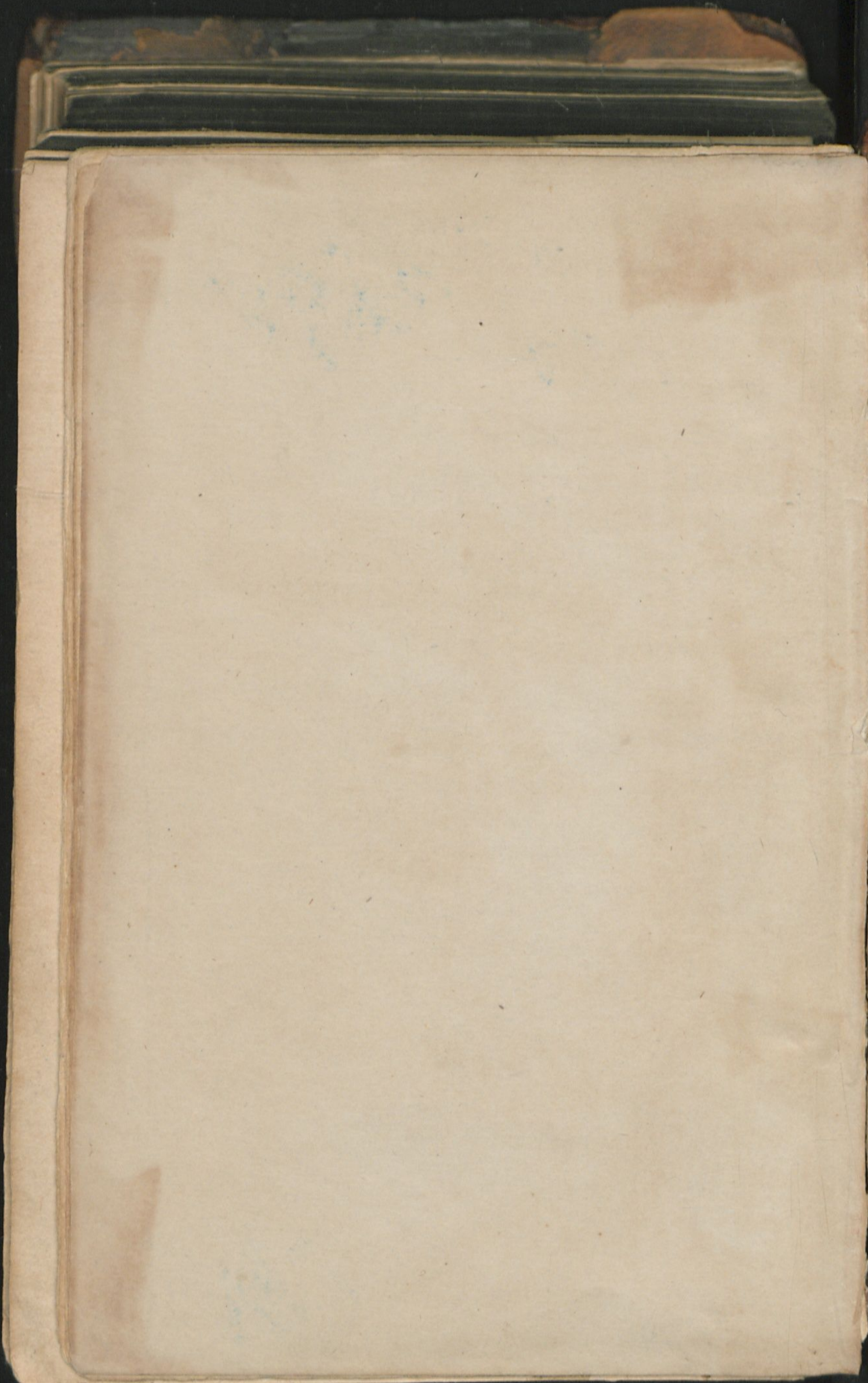
Die Februarij V.
Anno. D. M. VIII.

lo
bl
03
J

Jf 2695

ULB Halle 3
004 088 379

TA → a

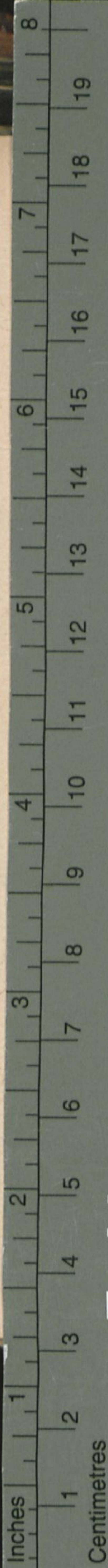
Ben

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
Light Blue	Light Cyan	Light Green	Light Yellow	Light Red	Light Magenta	White	Light Grey	Black
Dark Blue	Dark Cyan	Dark Green	Dark Yellow	Dark Red	Dark Magenta	White	Dark Grey	Black

9

TO
 VM DE
 R GRAE
 quot hone
 ris, Die
 uarij
 .
 VIII.
 anthon.
 GAÆ.

